

Pensionsreglemente för Flens kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2017-03-30 § 41
Antagen av kommunfullmäktige 2022-12-12 § 136
Reviderad av kommunfullmäktige 2023-02-27 § 14

1. Inledning

Detta pensionsreglemente avser att övergripande beskriva de pensionsförmåner som gäller för medarbetare och förtroendevalda i Flens kommun samt att redogöra för de lokala beslut och riktlinjer på pensionsområdet som tillämpas i kommunen.

De kollektivavtalade pensionsavtalen innehåller möjligheter till lokala överenskommelser och beslut om pensionslösningar. Pensionsreglementet beskriver eventuella kompletteringar och avsteg från kollektivavtalen samt vilka bestämmelser som tillämpas för förtroendevalda. Pensionsreglementet ska användas som en aktiv del i kommunens personalpolitik och bland annat hjälpa kommunen att attrahera och behålla kompetenta medarbetare.

Pensionsreglementet uppdateras i samband med att ett nytt pensionsavtal träder i kraft för kommuner 1 januari 2023. För medarbetare inom kommunen tillämpas, från 1 januari 2023, kollektivavtalade tjänstepension inom KAP-KL och AKAP-KR. För förtroendevalda tillämpas PBF samt OPF-KL. Information om de olika kollektivavtalade tjänstepensionerna och bestämmelser för förtroendevalda finns på www.skl.se.

1.1 Uppdatering

Pensionsreglementet ska ses över vart tredje år och uppdateras om det finns behov av det. Däremellan ska uppdatering ske då det skett större förändringar i lagar och kollektivavtal med påverkan på pensionsområdet.

1.2 Beslutsordning

Kommunfullmäktige är pensionsmyndighet för tolkning och tillämpning av förtroendevaldas pensionsvillkor.

Kommunstyrelsen är kommunens högsta ansvariga organ när det gäller medarbetarnas pensionsvillkor.

Beslutanderätt i specifika pensionsfrågor framgår av kommunens delegationsordning.

1. 3 Ordförklaring

KAP-KL - KollektivAvtalad Pension - Kommuner och Landsting. Pensionsavtalet som gäller för medarbetare inom kommun, landsting eller region. För födda 1985 eller tidigare. En större del av medarbetare som tidigare tillhört KAP-KL kommer från 2023-01-01 att gå över till AKAP-KR.

AKAP-KL - Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension - Kommuner och Landsting. Pensionsavtalet som gäller för medarbetare inom kommun, landsting och region. För födda 1986 eller senare. Ändrar från 2023-01-01 namn till AKAP-KR.

AKAP-KR - Avgiftsbestämd KollektivAvtalad Pension - Kommuner och Regioner. AKAP-KR blir från den 1 januari 2023 det framåtriktat gällande pensionsavtalet för alla anställda inom kommunsektorn.

SAP-R – är en särskild avtalspension som möjliggör för personal inom räddningstjänst med huvudsaklig tjänstgöring i utryckningsstyrka att kunna gå i pension vid 58 års ålder.

PFA - Pensions- och försäkringsavtal - Kommuner och Landsting. Pensionsavtalet som gällde 1985 - 1998 för samtliga medarbetare inom kommuner och landsting.

PFA-KL - Pensionsavtal för medarbetare hos kommun och landsting. Pensionsavtalet som gällde 1985 - 1998 för samtliga medarbetare inom kommuner och landsting.

SAP - Särskild AvtalsPension. Förekommer i tre former i AKAP-KL, KAP-KL och SAP-R.

FÅP - Förmånsbestämd ålderspension enligt KAP-KL

KÅP - Kompletterande ålderspension enligt PFA

PBF - Pensionsbestämmelser för Förtroendevalda. Pensionsavtalet som gäller för förtroendevalda på heltid. Valda innan år 2015.

OPF-KL14 - Omställningsstöd och Pension för Förtroendevalda. Pensionsbestämmelser för förtroendevalda med uppdrag hos kommuner, landsting eller region. Gäller för alla som väljs första gången i samband med valet år 2014 eller senare.

OPF-KL18 - Omställningsstöd och Pension för Förtroendevalda. Ersätter OPF-KL14. Pensionsbestämmelser för förtroendevalda med uppdrag hos kommuner och regioner.OPF-KL18 gäller fr om mandatperioden som börjar 2023-01-01.

Förmånsbestämd pension - Förmånsbestämd pension innebär att man på förhand bestämmer hur stor pensionen ska bli, till exempel att den ska vara ett visst belopp eller en viss procent av den lön du har när du går i pension. I och med överenskommelsen gällande AKAP-KR så stängs inträde till det delvis förmånsbestämda avtalet KAP-KL.

Avgiftsbestämd pension - Avgiftsbestämd pension innebär att pensionspremiens storlek är bestämd på förhand. Den kan till exempel vara en viss procent av din lön eller ett visst belopp. Storleken på din pension beror på hur stort försäkringskapitalet är när du går i pension. AKAP-KR är ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal.

Pensionsmyndighet - Kommunfullmäktige är pensionsmyndighet och har i uppdrag att tolka och tillämpa förtroendevaldas pensionsvillkor.

PBB - Prisbasbelopp.

FPBB - Förhöjt prisbasbelopp.

IBB - Inkomstbasbelopp.

2. Kollektivavtalad tjänstepension till medarbetare.

De kollektivavtalade pensionsförmånerna omfattar medarbetare i kommunen. Ett nytt avtal har under 2022 tecknats, som innebär att AKAP-KL byta namn till AKAP-KR från och med ikraftträdandet den 1 januari 2023. AKAP-KR gäller från år 2023 för alla anställda inom kommunal sektor. Undantag görs för anställda med förmånsbestämt pensionsintjänande, anställda med överenskommen särskild avtalspension, beviljad särskild avtalspension för räddningstjänstpersonal, anställda födda 1957 och tidigare, anställda med sjukersättning eller arbetsskadelivränta samt anställda med förmånsbestämd pension under utbetalning. Dessa stannar kvar i KAP-KL. Vilka förmåner som finns i KAP-KL och AKAP-KL ses nedan. Information om villkoren för förmånerna hänvisas till www.skr.se.

2.1 KAP-KL

KAP-KL Kollektivavtalad Pension - gäller för medarbetare i kommunen och landsting som är födda 1930 eller senare. KAP-KL gäller från 1 januari 2006 och ersatte pensionsavtalet PFA. Från och med 1 januari 2014 omfattar KAP-KL medarbetare som är födda 1985 eller tidigare. Även medarbetare i kommunala bolag som tillhör Arbetsgivarorganisationen Pacta omfattas.

Medarbetare med en årslön upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp (en månadslön om ca 44 375 kr i 2022 års nivå) och som tidigare omfattats av KAP-KL övergår då till AKAP-KR. Medarbetare med ett pensionsunderlag överstigande 7,5 inkomstbasbelopp kommer att få välja avtalsstillhörighet under en särskild valperiod under våren 2023.

2.1.1 Förmåner i KAP-KL

KAP-KL innehåller följande förmåner:

- avgiftsbestämd ålderspension
- förmånsbestämd ålderspension
- pension till efterlevande vuxen och barn
- särskild avtalspension
- intjänad pensionsrätt 1997-12-31

2.2. AKAP-KL

AKAP-KL - Avgiftsbestämd Kollektivavtalad Pension - gäller från och med 1 januari 2014 för medarbetare i kommuner och landsting som är födda 1986 eller senare. Även medarbetare i kommunala bolag som tillhör Arbetsgivarförbundet Pacta omfattas.

2.2.1 Förmåner i AKAP-KL

AKAP-KL innehåller följande förmåner

- avgiftsbestämd ålderspension
- familjeskydd/pension till efterlevande vuxen och barn
- särskild avtalspension

I och med att ett nytt avtal tecknats, kommer AKAP-KL byta namn till AKAP-KR från och med ikraftträdandet den 1 januari 2023.

2.3 Lokala bestämmelser hos kommunen

Kommunen kan i vissa delar göra avsteg från AKAP-KR. Såna lokala överenskommelser och beslut om pensionslösningar samt eventuella kompletteringar redovisas nedan.

2.3.1 Särskild Avtalspension

Med särskild avtalspension avses pension före 65 år. Pensionen kan vid behov användas som avgångspension eller delpension efter överenskommelse mellan kommunen och medarbetaren.

Särskild avtalspension ska användas med stor återhållsamhet och restriktivitet. Pensionen kan användas då det finns särskilda skäl och beviljas efter individuell prövning. Verksamhetens behov av personal, kompetens och ekonomiska förutsättningar kan utgöra grunder för ett beslut. Ett beslut om särskild avtalspension på deltid kan syfta till att ge medarbetaren en möjlighet till ett längre yrkesliv och att möjliggöra en kompetensöverföring och säkra personalförsörjningen på ett strukturerat sätt. Beslut fattas i varje enskilt fall.

Medarbetaren bör ha uppnått minst 61 års ålder, men om det finns vägande skäl kan kommunen i enskilda fall bortse från detta.

Villkor för särskild avtalspension för räddningstjänsten regleras särskilt enligt kollektivavtal och innefattar både KAP-KL och AKAP-KR.

2.3.1.1 Särskild avtalspension på heltid - AKAP-KR

Särskild avtalspension ska beräknas på ett pensionsunderlag (genomsnittslön) enligt AKAP-KRs regler. Det beräknas som ett genomsnitt av de tre sista årens pensionsgrundande löner. De pensionsgrundande lönerna uppräknas med förändringen av inkomstbasbeloppet i förhållande till avgångsåret.

Möjligheten till särskild avtalspension enligt AKAP-KR sker utifrån en individuell bedömning och i överenskommelse med medarbetaren.

I samband med en överenskommelse om särskild avtalspension träffas ska förutsättningar och villkor fastställas enligt punkterna nedan.

- Den särskilda avtalspensionens omfattning
- Från vilken tidpunkt särskild avtalspension ska betalas ut.
- Pensionsnivå/nivåer i procent av pensionsunderlaget för särskild avtalspension.
- Om pensionsavgift ska betalas av arbetsgivaren då arbetstagaren får särskild avtalspension.
- Om samordning ska ske med förvärvsinkomst.

2.3.1.2 SAP-R.

Förändringarna som gjordes i samband med överenskommelsen om ändringar i AKAP-KR och KAP-KL innebär att Särskild avtalspension för medarbetare inom räddningstjänsten (SAP-R) stängs för nytillträde. SAP-R möjliggör för medarbetare inom räddningstjänst med huvudsaklig tjänstgöring i utryckningsstyrka att kunna gå i pension vid 58 års ålder, och kommer på sikt att avvecklas. Arbetstagare i utryckningsstyrka inom räddningstjänsten som anställs efter årsskiftet 2022/2023 erhåller, istället för tidigare möjlighet till särskild avtalspension, ett tillägg under tid då arbetstagaren huvudsakligen tjänstgör i utryckningsstyrka. Redan anställda arbetstagare i utryckningsstyrka inom räddningstjänsten ges möjlighet att erhålla samma tillägg istället för att omfattas av en framtida eventuell SAP-R.

I samband om överenskommelsen för SAP-R ska medarbetaren ha arbetat 30 år inom räddningstjänsten, varav 25 år i utryckningsstyrka vid pensionstillfället.

2.4 Löneväxling

Samtliga tillsvidareanställda i Flens kommun har möjlighet att löneväxla till pension via ett överenskommet månatligt bruttolöneavdrag. Det överenskomna beloppet avsätts till en tjänstepensionsförsäkring.

Löneväxlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen. Vid löneväxling betalar kommunen särskild löneskatt istället för sociala avgifter och får därmed en lägre kostnad. Medarbetare som löneväxlar får därför ett premietillägg som ska motsvara skillnaden mellan sociala avgifter och särskild löneskatt. Premietillägget betalas tillsammans med det överenskomna löneväxlingsbeloppet till tjänstepensionsförsäkringen.

I kostnadsneutraliteten ligger också att löneväxlingen inte ska påverka medarbetarens ordinarie tjänstepension. Den oväxlade lönen ska därför vara pensionsgrundande.

Vid löneförhandlingar ska den oväxlade lönen användas som utgångspunkt.

Lägsta belopp att växla är 300 kronor och högsta är 10 000 kronor per månad, dock maximalt 20 procent av bruttolönen. Medarbetaren väljer själv om beloppet ska sparas i traditionell försäkring eller fondförsäkring och om försäkringen ska tecknas med återbetalningsskydd. Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

Vid sjukdom, föräldraledighet och tjänstledighet utan lön längre än en månad, görs ett uppehåll i löneväxlingen till dess medarbetaren återkommit i tjänst.

Löneväxlingen ska regleras i ett individuellt avtal mellan kommunen och medarbetaren. Avtalet kan sägas upp av medarbetaren eller kommunen med en ömsesidig uppsägningstid på två månader. Om förutsättningarna för löneväxlingserbjudandet förändras på grund av ändringar i lag, centralt kollektivavtal eller lokal överenskommelse har medarbetaren och kommunen en ömsesidig rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan.

Löneväxlingen kan komma att påverka medarbetarens allmänna pension, sjukpenning, föräldrapenning och ersättning från avtalsförsäkringarna. Kommunen ska informera om detta.

Pension till förtroendevalda

3.1 Förtroendevalda på heltid och deltid

Kommunen har antagit *Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF)* att gälla från och med 2003-01-01. För förtroendevalda som väljs för första gången 2014 eller senare har kommunen antagit *Omställningsstöd och Pension för förtroendevalda (OPF-KL)*.

3.1.1 PBF, förtroendevald före 2014

PBF - Pensionsbestämmelser för förtroendevalda - Pensionsbestämmelserna började gälla från den 1 januari 2003 och omfattar förtroendevalda på heltid eller deltid om minst 40 procent.

3.1.1.1 Förmånerna i PBF

Förmåner i PBF utgörs av:

- Ålderspension
- Sjukpension
- Visstidspension
- Avgångsersättning för förtroendevald yngre än 50 år
- Efterlevandepension till vuxen
- Kompletterande änkepension
- Barnpension
- Livränta

Förvärvsinkomster upp till två prisbasbelopp per år undantas från samordning i PBF.

I övrigt ska pension- och avgångsersättning beräknas och utbetalas enligt PBFs regler.

3.1.1.2 Fritidspolitiker

Fritidspolitiker i kommunen som tidigare omfattats av PBF och som inte kan omfattas av OPF-KL erhåller en skälig ersättning för förloras tjänstepension. Ersättningen utgörs av en årlig avgift motsvarande 6 procent.

Försäkringsbolag anvisas av kommunen.

Begäran om ersättning görs senast vid utgången av januari månad året efter det år förlusten hänförs till. Den förtroendevalde ska kunna visa att förtroendeuppdraget medfört minskad tjänstepension. Storleken på förlusten behöver dock inte styrkas.

3.1.1.3 Aktiv egen näringsverksamhet

Fritidspolitiker som bedriver aktiv näringsverksamhet får istället för ovanstående schabloniserade kompensation, ersättning för faktisk förlust. Förlustens storlek ska kunna styrkas på ett för kommunen godtagbart sätt. Ansökan sker i januari månad året efter det år förlusten hänförs till.

3.1.1.4 Ersättning för uppdragstod före 2006-01-01

Fritidspolitiker som kan visa att de har förlorat tjänstepension under uppdragstid före 2006-01-01, har rätt till ersättning för faktisk förlust under förutsättning att beloppet kan styrkas på ett för kommunen godtagbart sätt. Ansökan sker senast två år efter pensioneringen.

3.1.2 OPF-KL, förtroendevald efter 2014

OPF-KL - Omställningsstöd och pension för förtroendevalda - gäller för förtroendevalda som nyttillträdde efter valet 2014 eller senare. I vissa delar även för förtroendevald som inte tidigare omfattats av Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF), eller av andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda. I och med att detta reglemente uppdateras så antas OPF-KL 18. OPF-KL gäller för förtroendevalda som tidigare omfattats av OPF-KL14, eller som tillträder vid valet 2022.

3.1.2.1 Förmåner i OPF-KL

De olika förmånerna i OPF-KL utgörs av

Omställningsförmåner

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Pensionsförmåner

- Avgiftsbestämd pensionsbehållning
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd
- Familjeskydd

4. Tryggande av kommunens pensionsåtagande

Flens kommun tryggar sina pensionsåtaganden på följande sätt:

Avgiftsbestämd ålderspension	Tryggas sedan 1998 genom försäkring. Löpande inbetalning av premie till den
------------------------------	---

	försäkring medarbetaren valt.
Förmånsbestämd ålderspension	Tryggas genom beskattningsrätten. Intjänandet skuldförs årligen.
Pension till efterlevande	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med inträffat dödsfall.
Särskild avtalspension för medarbetare inom räddningstjänsten	Tryggas genom beskattningsrätten. Intjänandet skuldförs årligen.
Särskild avtalspension enligt överenskommelse	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension.
Intjänad pension före 1998	Tryggas delvis genom försäkring samt genom beskattningsrätten och redovisas då som en ansvarsförbindelse i balansräkningen.
PBF(Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda)	Tryggas genom beskattningsrätten. Hela pensionsbeloppet skuldförs i samband med beviljad pension.
Pensionsersättning för fritidspolitiker som inte kan omfattas av PBF.	Tryggas genom försäkring. Årlig inbetalning av premie.

5. Information till medarbetare och förtroendevalda

Medarbetare och förtroendevalda i kommunen kan vända sig till pensionshandläggaren på HR-avdelningen för pensionsfrågor. Kontaktuppgifter till pensionshandläggaren samt hur kontakt tas direkt med Skandia, ska finnas att tillgå på kommunens internportal, Violin.

Kommunen erbjuder information enligt nedan. De muntliga informationsinsatserna genomförs antingen i egen regi eller med hjälp av extern kompetens.

5.1 Under anställningen

Kommunens medarbetare får varje år information om intjänade pensionsförmåner i anställningen.

5.1.1 KAP-KL

Pensionsinformationen för den förmånsbestämda pensionen lämnas skriftligen i form av ett pensionsbesked.

Information om intjänandet av den avgiftsbestämda ålderspensionen erhålls från det försäkringsbolag medarbetaren valt.

Information om vilken premie som har förmedlats till valbart bolag av kommunen redovisas från den valcentral som förmedlat premierna till det valda försäkringsbolaget.

5.1.2 AKAP-KR

Information om intjänandet av den avgiftsbestämda ålderspensionen erhålls från det försäkringsbolag medarbetaren valt. Utöver det får medarbetaren information om vilken lön som pensionen beräknats på och hur stor premieavsättning som gjorts, samt hos vilket försäkringsbolag premierna är placerad. Information om den förmedlade premien erhålls från den valcentral som förmedlat premierna till det valda försäkringsbolaget.

5.2 Medarbetare som fyllt 60 år

Kommunen erbjuder kontinuerligt muntlig och gruppvis information riktad till medarbetare som fyllt 60 år. Syftet är att informera om den kommande pensionen, bland annat olika möjligheter för uttag.

5.3 Vid pensionsavgång

Medarbetaren som planerar att avgå med pension ska lämna skriftlig ansökan om detta till närmaste chef senast tre månader före planerad pensionsavgång. I god tid innan pensionsavgången informeras medarbetaren skriftligen om pensionsbeloppets storlek.

För begäran om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, samt information om pensionsförmånens storlek, ska medarbetaren vända sig till valt försäkringsbolag.

5.4 Information om löneväxling

Kommunen ska tillhandahålla muntlig eller skriftlig information om möjligheten att löneväxla till pensionsförsäkring.

5.5 Under tid med förtroendeuppdrag

För förtroendevalda som omfattas av OPF-KL gäller motsvarande informationskrav för uppdragsgivaren som för AKAP-KR.